

ЦВЕТАН ДИКОВСКИ КЛИСАРЯТ

chitanka.info

Потеглих за последен път възето, то се плъзна през ролките, повдигна тежкия език и го удари в потъмнелия бронз. Камбаната тъжно иззвъня, сякаш се сбогуваше с някого, когото никога повече няма да види. Спуснах се по дървеното стълбище и приседнах на каменния праг пред камбанарията. Нямаше за къде да бързам, въпреки отдавна вече никой не ме чакаше, а от десетилетия в църквата вечерня не служеха. Останало бе само като традиция, да се бие камбана по времето, когато трябва да започва богослужението. На службите в неделните и празнични дни идваха изключително възрастни хора, но и те постепенно оредяваха. Някои бяха настанени в старчески домове, други по естествения ход на нещата отминаха от този свят. Отбиваха се и по-млади, запалваха свещички и бързо си отиваха, понесли грижите за насъщния. Свещеникът не се завърташе много през делничните дни, предпочиташе да бистри политиката из кафенетата. На мен не ми даваше сърце да оставя Божия дом. Ако не се впрягах да поддържам, дворът щеше да заприлича на джунгла. Попадията чистеше вътре, но силите ѝ не стигаха за всичко. Биенето на камбаните също беше непосилно за нея, та и в това я отменях. Откакто се пенсионирах ходенето в храма и клисаруването осмисляха живота ми. В пеенето не ме биваше много, но носех светилника на малкия и великия вход, гасях догарящите свещи, помагах в чистенето. Няма да забравя деня, в който владиката ме пострига за свещоносец. Беше довел няколко души хористи, из църквата се разливаше тяхното сладкогласно пеене. Повика ме по време на малкия вход и ми подаде апостола да чета. Обърках се, защото не бях се готвил предварително, но с Божията помощ се оправих. Пострига и ме облече в иподяконски одежди. От тогава сякаш животът ми навлезе в ново измерение, нещо непрекъснато ме теглеше към черковната порта и ако не отидех, не можех да заспя нощем.

Когато бъдещето не предвещава нищо хубаво, не ти остава друго, освен да живееш със спомените. Напоследък, като гледах как някои хорица подредиха живота си с окрадени от народа пари, като гледах как сиромаси ровят по контейнерите за смет, често си спомнях за стария клисар бай Георги и за неговите пророчески думи. Пред мене отново изплува образа му — слаб, над седемдесет годишен, с оредяла бяла коса, леко прегърбен. Когато спреше поглед върху някого цялото му същество излъчваше благодат, но човек оставаше с чувството, че

старецът наднича в душата му. Разказваше, че клисарува в църквата от детските си години. На десет годишна възраст се разболял от инфлуенца, докторите го били вече отписали, защото бил слаб и недодохранен, но той се помолил и Бог му помогнал да оздравее. От тогава, без да го карат родителите му, той започнал да помага на свещениците, да носи свещника, да мете олтара, да припява на хористите. Искало му се да запише семинарията, но родителите му нямали пари да го издържат. Така останал с основно образование и с това, което научил покрай поповете и певците. Макар и самоук бай Георги пееше от сърце и трудно можеше да се различи неговото, от школуваното семинаристско пеене. Много беше претеглил, но Бог го бе запазил през всичките тези години. Той бе запомнил царското време, участвал бе във Втората световна война, станал бе свидетел на саморазправата с неудобните на властта хора. Без страх бе ходил да носи храна в ареста на невинно задържаните свещеници. Той пазеше спомен за много неща, които книгите и учебниците премълчаваха. Бабичките говореха, че не е с ума си, защото ги хокаше, че след църква се спират по ъглите да одумват хората. Много години преди моето обръщане, той на няколко пъти, като ме срещаше по улицата, спираше погледа си върху мен и се усмихваше. Не казваше нищо, но навярно още тогава Бог му бе показал, че аз ще наследя неговото служение. Случваше се да изрича изобличителни слова, които звучаха като пророчества. Веднъж каза:

— Не им стига земята, та се разхвърчаха из въздуха, че и подалеч. Колко хора загинаха и колко още ще загинат, само един Бог знае. — Бай Георги не обичаше комунистите и нерядко напомняше за невинно избитите, за хвърлените по лагерите и затворите. За тези неща по онова време никой не смееше да говори, защото рискуваше да изчезне безследно. Неведнъж го бяха викали да го предупреждават, но той не спираше да ги изобличава. Мнозина се страхуваха от него, защото неговата прозорливост разкриваше техните нечисти дела. На една съседка бе казал, че е направила магия на мъжа си, за да живее на гърба му, но ще погребее детето си. И наистина така и стана, момченцето проживя до седмата година и се поболя, лекарите не успяха да разберат какво му е и то така си отиде. От тогава тази жена ходеше с наведена глава из градчето и не смееше да погледне хората в очите.

По онова време работех в едно държавно строително предприятие, строяхме заводи и ферми, издигахме димящи комини. Властта отчуждаваше имотите на хората и вдигаше блокове. Спомням си как един ден през обедната почивка, докато седяхме пред фургона и раздавахме картите, старецът спря при нас.

— Ех, момчета, момчета, ако знаете какво ви чака и какво има да става — въздъхна той. Ние го гледахме в недоумение, тъй като, макар да го познавахме, той нямаше приятели сред нас. — Ще дойде време, когато деца деца ще раждат. Тогава червената буржоазия ще завземе властта, а после ще дойде свършекът на света. — Седяхме, споглеждахме се, чудехме се дали е с акъла си и какво точно иска да ни каже.

— Каква е тая червена буржоазия, бе дядо?

— Тия дето ни управляват, момчета. Те и сега крадат и живеят на гърба ви, но ще дойде време, ще се увълчат, ще станат ненаситни, ще се надпреварват кой повече да заграби. Горко на оногова, който доживее ония дни! Голям глад и недоимък ще бъде. Народът ще избяга от тука, да работи при чужденците на исполица. — Старецът въздъхна и отмина.

— На тоя му хлопа дюшето — отсече бригадира и посегна да вземе раздадените карти. След броени часове, вече едва си спомняхме за бай Георги и изречените от него думи. Явно обаче ги беше казал и пред други хора. След два дни разбрахме, че са го прибрали в милицията. Дали заради думите „червена буржоазия“, дали заради нещо друго, бяха го били жестоко. Когато излезе от ареста след една седмица, старецът съвсем се беше смалил. Иначе беше бодър и приказлив, а сега отведнъж стана мълчалив и затворен. След този побой проживя две-три години и се спомина. Извергите съвсем му бяха разсипали здравето. Бяха го заплашвали, че ще го пратят в лагера край Ловеч.

Сега, десетилетия след неговата смърт, когато наследих неговото служение, аз неведнъж си спомнях думите му: „Ще дойде време, деца деца ще раждат. Тогава червената буржоазия ще завземе властта...“ Всичко се бе сбъднало много точно, партийните и комсомолските секретари станаха бизнесмени и фирмаджии, престъпниците дележа ограбеното с властниците и съдиите, и това ги правеше недосегаеми за закона. Гледах как младите вечер излизат от дискотеките и се натискат

по ъглите и парковете, виждах момичета почти деца да бутат бебешки колички. В съзнанието ми отново се връщаше образа на прегърбения старец, пребит, за това, че бе казал истината и бе предвидял какво ще се случи, а пророческите му думи не спираха да отекват в ушите ми. Ех, бай Георги, защо не ти повярвах тогава? Но и да ти бях повярвал, какво ли можех да променя, къде можех да избягам? И всеки път, когато си спомнех за паметните му думи, по гърба ми полазваха студени тръпки: Ами, ако всичко това е вярно, значи и свършекът на света не е далече. И само мисълта за това, което предстои да стане ме изпълваше с неописуем ужас.

Станах от каменната плоча и прихванах резето с кофара. Прибрах си чантата, прекръстих се и бавно поех към дома. На излизане от черковния двор сякаш чух от далече гласа на бай Георги: „Ех, момче, каквото е писано в Евангелието ще стане, ама ти не губи кураж! Нали знаеш, че всички сме в ръцете на Господа!“ Огледах се, но не видях никого. Изведнъж ме изпълни благодатно спокойствие. Стана ми ясно, че това е знак свише. Да, старият клисар беше прав, всички сме в ръцете на Господа...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.